T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/48
KARAR NO : 2025/190
KARAR TR : 03/03/2025

ÖZET: 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79. maddesi uyarınca verilen idari para cezası niteliğindeki *"alan tahrip bedeli"*nin iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : F. G. S. V. T. A. Ş.
Vekili : Av. A. B.
Davalı : İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. B. C. K.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı şirket vekili, adresinde davacı tarafından izinsiz kazı çalışması sırasında tretuar beton bariyere zarara verildiğinden bahisle, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79. maddesi uyarınca, 8.125 TL *"alan tahrip bedeli"*nin ödenmesi gerektiğine ilişkin, 28/01/2022 tarih ve 23063 sayılı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Yol Bakım ve Altyapı Koordinasyon Daire Başkanlığı Altyapı Koordinasyon Müdürlüğü işleminin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİNBAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. İ**stanbul 3. İdare Mahkemesi 18/04/2022 tarih ve E.2022/622, K.2022/746 sayılı kararı** ile, davada adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a. maddesi hükmü gereğince görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Uyuşmazlıkta, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79. maddesi hükmü uyarınca uygulanan para cezalarının görüm ve çözümüne ilişkin özel bir düzenleme bulunmadığından, dava konusu idari para cezasının Kabahatler Kanunu kapsamında idari yaptırım niteliğinde bulunduğundan, idari para cezası ile söz konusu cezanın ödenmesi gerektiğine dair bildirim işlemine ilişkin uyuşmazlığın görüm ve çözümünde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yukarıda yer alan hükümleri uyarınca adli yargı görevli bulunmaktadır..."*

3. Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Küçükçekmece 1. Sulh Ceza Hakimliği 01/11/2023 tarih ve D.İş No:2022/6319 sayılı kararı** ile, davada idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle başvuru konusu edilen talebin idari yaptırım kararı hükmünde olmaması karşısında Hakimliklerince incelenebilecek kararlardan olmadığı gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine ve dosyanın Uyuşmazlık

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden w3inWQ7 - UcH8Uy/ - 9QbOpM6 - ut453Q= ile erişebilirsin

Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...5326 SK'nın l6. maddesinde Sulh Ceza Hâkimliğinde başvuru konusu olabilecek ve incelenebilecek olan, kabahat karşılığında öngörülen yaptırım türlerinin idari para cezaları ile mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararları olduğunun açıkça belirtildiği, bu düzenleme de nazara alındığında idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi niteliğinde olmayan "hasar zararının tazmini' şeklindeki ücret taleplerinin Sulh Ceza Hâkimliğinde incelenebilecek kararlardan olmadığı, kaldı ki mezkur talebin idari yaptırım kararı olmayıp muterizden idari işleme konu edilen masrafların istenilmesi niteliğinde bulunduğu, 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 27. maddesine 19.12.2006 yürürlük tarihli ve 5560 SK ile eklenen 8. maddesindeki "….idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ve olayla ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmesi halinde idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür" hükmü gereğince Hakimliğimize intikal eden hukuki uyuşmazlığın görüm ve çözümünün idari yargının görevinde olması karşısında itiraz dilekçesi ve başvurunun görev yönünden reddine ilişkin aşağıdaki şekilde karar vermek gerekmiştir.*
>
> *HÜKÜM : Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere:*
>
> *1-İtiraz eden tarafından Hakimliğimize verilen dilekçe ile İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından talep edilen 8.125 TL masraf ücretinin 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 16, 19 ve 27/8 maddeleri uyarınca hukuki uyuşmazlık yönünden idari yargının görevli olduğu ve başvuruya konu edilen talebin idari yaptırım kararı hükmünde olmaması karşısında Sulh Ceza Hakimliğince incelenebilecek kararlardan olmadığı anlaşılmakla, itiraz dilekçesi ve başvurunun 5326 SK'nın 28/1-b maddesi uyarınca görev yönünden REDDİNE.*
>
> *2-Hakimliğimiz ile İstanbul 3. İdare Mahkemesi arasında olumsuz yetki uyuşmazlığı oluştuğundan uyuşmazlığın giderilebilmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine..."*

5. Küçükçekmece 1. Sulh Ceza Hakimliğince karar verildikten sonra dosyalar Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına, Bölge Adliye Mahkemesine ve yeniden iki kez Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

6. 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları 27/12/2024 tarihinde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiş ve 03/01/2025 tarihi itibariyle kayıt numarası almıştır.

III. İLGİLİ HUKUK

7. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun *"Altyapı kazı izni harcı"* başlıklı mükerrer 79. maddesi şöyledir:

> *"(Ek: 15/2/2018-7099/10 md.)*
>
> *Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde umumi hizmet alanlarında yapılacak kazı işlemleri için belediyece verilecek altyapı kazı izni, altyapı kazı izni harcına tabidir. Bu harcın mükellefi altyapı kazı izni talebinde bulunanlardır.*
>
> *Altyapı kazı izni harcının matrahı, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayımlanan birim fiyatlar olmak üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı veya bunların ilgili birimlerince yayımlanan birim fiyatlarının, bu idarelerde kazı alanı türü itibarıyla birim fiyatının olmaması halinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan birim fiyatlarının, kazı alanıyla çarpılması sonucu bulunan ve alan tahrip tutarı olarak tanımlanan tutardır. Altyapı kazı izni harcı, alan tahrip tutarı üzerinden binde 2 oranında alınır. Cumhurbaşkanı belediye grupları itibarıyla bu oranı yarısına kadar indirmeye, on katına kadar artırmaya yetkilidir.*
>
> *Bu madde kapsamında verilecek altyapı kazı izinleri için ilgili belediyeden altyapı kazı izni belgesi alınır. Altyapı kazı izni başvuruları on beş gün içerisinde sonuçlandırılır. Altyapı kazı alanı ile kazı sırasında diğer altyapı tesislerine zarar verilmesi halinde bu tesisler kazıyı yapan*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden w3inWQ7 - UcH8Uy/ - 9QbOpM6 - ut453Q= ile erişebilirsin

tarafından eski haline getirilir. Altyapı kazı alanı, alan tahrip tutarının peşin yatırılması veya alan tahrip tutarı kadar teminat verilmesi halinde belediyece de kapatılabilir. İzinsiz altyapı kazısı yapanlara veya altyapı kazı alanını usulüne uygun kapatmayanlara belediye encümenince alan tahrip tutarının beş katına kadar idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgilisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu yerlerin alan tahrip tutarı, varsa teminatı düşülerek ayrıca tahsil edilir."

8. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel Kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

" (Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)
(1) Bu Kanunun;
a) İdarî yaptırım **kararlarına** *karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,*
b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,
uygulanır."

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.
(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"(1)İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/03/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve nedeni aynı olan davada; idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

12. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, *"Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.*
Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (…) ileri sürülebilir." hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak, hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden w3inWQ7 - UcH8Uy/ - 9QbOpM6 - ut453Q= ile erişebilirsin

13. 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesindeki *"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.*

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008-5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir..." hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da içermesi gerekir.

14. Kanun koyucu, 14. maddeye göre olumsuz görev uyuşmazlığı doğması durumunda her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme oranla daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

15. Olayda, adli yargı yerince, görevsizlik kararı verilmekle birlikte, bununla yetinilmemiş ayrıca görevli merciin belirtilmesi için dava dosyasının re'sen Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine de karar verilmiştir.

16. Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yönteme uymamakta ise de, davanın taraflarınca başvuruda bulunulmadığı gözetilerek, adli yargı yerince re'sen yapılan başvurunun 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek usul ekonomisine gerek Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava, izinsiz kazı yapıldığından bahisle, 28/01/2022 tarih ve 23063 sayılı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Yol Bakım ve Altyapı Koordinasyon Daire Başkanlığı Altyapı Koordinasyon Müdürlüğü işlemi ile Davacı Şirket hakkında verilen *"alan tahrip tutarı"*nın iptali istemiyle açılmıştır.

19. Dava dosyalarının incelenmesinden, Başakşehir ilçesi, İkitelli OSB Mahallesi, Fatih Tesis Sokak No:1 üzerinde ruhsatsız yapılan çalışmada tretuar beton bariyerlere hasar verildiğinin tutanak ile tespit edildiği, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Altyapı Kazı İzin Harcının düzenlendiği mükerrer 79. maddesi kapsamında yapılan çalışmasında tretuar beton bariyerlere verilen hasar nedeniyle düzenlenen ilgi Hasar Keşif Özetine istinaden 8.125 TL alan tahrip tutarının hesaplandığı, söz konusu alan tahrip tutarının tebliğ tarihinden itibaren 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun **mükerrer**79. maddesine göre 30 gün içinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Gelirler Müdürlüğüne ödenmesi gerektiğinin davacıya tebliğ edildiği

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden w3inWQ7 - UcH8Uy/ - 9QbOpM6 - ut453Q= ile erişebilirsin

anlaşılmıştır.

20. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezası niteliğindeki *"alan tahrip bedeli"*nin 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2464 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır.

21. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre, Kabahatler Kanunu'nun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

22. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Küçükçekmece 1. Sulh Ceza Hakimliğinin başvurusunun reddi ile Hakimlikçe verilen 01/11/2023 tarih ve D.İş No:2022/6319 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Küçükçekmece 1. Sulh Ceza Hakimliğinin başvurusunun reddi ile Hakimlikçe verilen 01/11/2023 tarih ve D.İş No:2022/6319 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/03/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden w3inWQ7 - UcH8Uy/ - 9QbOpM6 - ut453Q= ile erişebilirsin